

Tárgy: Védő kötelezettsége

**MAGYAR ÜGYVÉDI KAMARA
ORSZÁGOS FEGYELMI BIZOTTSÁG
MÁSODFOKÚ FEGYELMI TANÁCSA**

FF/ 019/ 2023

A Magyar Ügyvédi Kamara országos fegyelmi bizottságának másodfokú fegyelmi tanácsa, **dr. (...)** eljárás alá vont ügyvéd fegyelmi ügyében a **Fejér Megyei Regionális Fegyelmi Bizottság fegyelmi tanácsának 2023.03.16. napján kelt 3-2022.F-5 sz. alatt hozott határozata** ellen vezető fegyelmi biztosrészéről bejelentett fellebbezés folytán, a 2023. 07.05. napján tartott tárgyalásán a következő

határozatot

hozta:

A Magyar Ügyvédi Kamara országos fegyelmi bizottságának másodfokú fegyelmi tanácsa a **Fejér Megyei Regionális Fegyelmi Bizottság fegyelmi tanácsának 2023.03.16. napján kelt 3-2022.F-5. számú** határozatát helybenhagyja.

A másodfokú eljárás során 50.000 Ft eljárási költség merült fel, ezért a másodfokú fegyelmi tanács kötelezi a Komárom-Esztergom Vármegyei Ügyvédi Kamarát, hogy a másodfokú határozat kézhezvételétől számított 15 napon belül utaljon át 50.000 Ft másodfokú átalányköltséget a Magyar Ügyvédi Kamara részére.

A határozat jogerős.

A másodfokú határozatot az eljárás alá vont ügyvéd, és az országos fegyelmi főbiztos közigazgatási perben támadhatja meg. A keresetlevelet a másodfokú határozat kézbesítéstől számított 30 napon belül a közigazgatási perekre irányadó szabályok szerint kell az **országos fegyelmi bizottság** ellen – az **elektronikus kapcsolattartás** szabályai szerint - előterjeszteni. A perre a **Fővárosi Törvényszék kizárólagosan** illetékes.

Indokolás:

I.

A fegyelmi eljárás alapja és eljárási keretei

1. (...) bejelentő 2022. szeptember 3. napján kelt bejelentésében panasszal élt dr. (...) ügyvéddel szemben kifogásolva eljárás alá vont kirendelt védői tevékenységét. Bejelentésében sérelmezte, hogy az ellene indult büntetőeljárásban – ahol végig ártatlannak vallotta magát, mégis elmarasztalták - dr. (...), mint kirendelt védő nem fellebbezett az (...) Járásbíróság (...) ítélete ellen.
2. A Komárom-Esztergom Megyei Ügyvédi Kamara vezető fegyelmi főbiztosa 2022. szeptember 23. napján az előzetes vizsgálatot elrendelte.
3. Eljárás alá vont ügyvéd 2022. szeptember 26. napján kelt beadványában a bejelentéssel kapcsolatos észrevételeket tett. Ebben kifejtette, hogy a bíróság mérlegelt ítéletet hozott, döntését megalapozottan megindokolta, mi több ennek során a másodlagos védői indítványt teljes egészében

elfogadta, ezért álláspontja szerint a fellebbezés benyújtásának megalapozott indoka nem volt. Felhívta a figyelmet arra is, hogy a büntető ügyszakban a védőnek az új Be szerint – rendbírság terhe mellett – írásban is kötelessége megindokolni a fellebbezést, aminek pedig valós okokat kell tartalmaznia. Előadta továbbá, hogy a vádlott nem vette fel vele a kapcsolatot, így a terhelt távollétében folyó eljárásban csak a rendelkezésére álló iratok alapján járhatott el. A védői feladatait ezek alapján mindvégig színvonalasan és kellő gondossággal látta el.

4. 2022. október 5. napján kelt 3-2022-13. sz. határozatával a vezető fegyelmi biztos – figyelemmel arra, hogy a fegyelmi vétség elkövetésének gyanúját nem állapította meg – az előzetes vizsgálatot megszüntette, melyről a bejelentőt 2022. október 6. napján tájékoztatta.

5. A megszüntető határozattal szemben (...) bejelentő 2022. október 14. napján kifogással élt vitatva a vezető fegyelmi biztos által megállapított tényállást. Továbbra is sérelmezte, hogy dr. (...) ügyvéd őt a fellebbezés lehetőségétől elzárta.

6. A Magyar Ügyvédi Kamara országos fegyelmi főbiztosa 2022. november 17. napján kelt tájékoztatásában kifejtette, hogy a „kifogást” - a jogorvoslati kérelem elmaradására figyelemmel - alaposnak tartotta. Álláspontja szerint szükséges az ügyre vonatkozó valamennyi irat beszerzése ügyis, mint a gyanúsított vallomásai és a bíróság teljes ítélete.

7. A Komárom-Esztergom Megyei Ügyvédi Kamara vezető fegyelmi biztosa 2022. december 7. napján kelt 3-2022P-13. sz. határozatával a 2022. október 5. napján kelt 3-2022P-13. sz. – előzetes vizsgálatot megszüntető – határozatát visszavonta és egyben fegyelmi eljárást kezdeményezett az Etikai Szabályzat 8.12. pontja és 8.13. pontjaira figyelemmel. Határozatában kifejtette, hogy álláspontja szerint amennyiben a tagadásban lévő, a tárgyaláson távollévő vádlott vonatkozásában marasztaló ítélet születik a védőnek mindenképpen fellebbezést kell benyújtani, függetlenül attól, hogy a védő megítélése szerint az ítélet megváltoztatására nincs lehetőség. A védő fellebbezésének elmaradása ugyanis azt a látszatot kelti, hogy a vádlott tagadása eredményre nem vezethet, felmentésére nem kerülhet sor a védő megítélése szerint.

8. A Fejér Megyei Regionális Fegyelmi Bizottság Fegyelmi Tanácsa 2023. február 15. napján fegyelmi tárgyalást tartott, ahol a bejelentő és eljárás alá vont ügyvéd meghallgatására is sor került.

8.1. Az elsőfokú fegyelmi tanács 2023. február 15. napján kelt 3-2022F-5. sz. határozatával dr. (...) ügyvéddel szemben a fegyelmi eljárást megszüntette, megállapítva, hogy eljárás alá vont ügyvéd fegyelmi vétséget nem követett el.

II.

Az elsőfokú fegyelmi tanács által megállapított tényállás és minősítés

1. (...) panaszos ellen zaklatás vétsége miatt indult büntetőeljárás a (...) Megyei Rendőr-főkapitányság (...) Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály, Nyomozó Alosztály előtt (...). ügyszám alatt. A panaszos a gyanúsított meghallgatása során - a rendőrségi jegyzőkönyv tanúsága szerint - tagadta a zaklatás vétségének elkövetését. Az (...) Járási Ügyészség B.(...)/18. sz. alatt vádiratot nyújtott be a panaszos, mint korábbi vádlott ellen folyamatban lévő büntetőeljárásban, „személy elleni erőszakos cselekménnyel fenyegetve elkövetett zaklatás vétsége” miatt. A bírósági ügyszakban a (...) Megyei Rendőr-főkapitányság Esztergomi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztálya megkísérelte megállapítani (...) tartózkodási helyét, azonban a felkutatásait tett intézkedések eredményre nem vezettek, ezért az (...) Járásbíróság a B.(...)2021/2. számú végzésében védői kirendelést indított a területi ügyvédi kamaránál. A bejelentő részére eljárás alá vont ügyvéd került kirendelésre.

2. A bejelentő a csatolt iratok tanúsága szerint 2022. szeptember 03. napján kelt levelével megkereste eljárás alá vont ügyvédet – bejelentőnek ekkor jutott tudomására, hogy részére eljárás alá vont ügyvédet rendelte ki a járásbíróság. A levelében bejelentő sérelmezte, hogy eljárás alá vont ügyvéd - az Üttv. 40. § (2) bekezdésében előírtakkal szemben - kirendelt védője az ítélet ellen nem nyújtott be fellebbezést, ez által elvette tőle a lehetőséget, hogy a másodfokú bíróság észlelje a jogsértést és felmentő ítélet születhessen az ügyben. Bejelentő álláspontja szerint a kirendelt védő a vádhatósággal működött együtt, aki a megbüntetését kérte jogellenesen. Ezen cselekményével eljárás alá vont ügyvéd neki anyagi és nem anyagi kárt okozott, amiért is peren kívüli megegyezésre tett javaslatot, és kérte, hogy eljárás alá vont ügyvéd fizessen meg részére 250.000 Ft összeget a „börtönbe juttatásáért”, 45.024 Ft összeget, mint perköltséget, figyelemmel arra, hogy ennyi perköltséget megfizetésére kötelezték az ítéletben.

3. Az elsőfokú fegyelmi tanács az (...) Járásbíróság által megküldött iratanyagból megállapította, hogy eljárás alá vont ügyvéd kirendelt védőként a bírósági ügyszakban látta el a bejelentő védelmét a járásbíróság előtt B(..)/2021. ügyszám alatt folyamatban volt eljárásban. A 2021. október 8. napjára tűzött tárgyaláson eljárás alá vont ügyvéd, mint védő megjelent és részletes perbeszédet tartott. A járásbíróság a tárgyaláson ítéletet hozott. A járásbíróság 22. sorszámú ítélete szerint (..) vádlottat zaklatás vétségében a Btk. 222. § (1) bekezdés a) pontja alapján bűnösnek találta, ezért 500 napi tétel pénzbüntetésre ítélete azzal, hogy a pénzbüntetés egy napi tételének összegét 1.000 Ft-ban állapította meg. Dr. (...) védő az ítélet ellen fellebbezést nem jelentett be, az ítéletet tudomásul vette.

4. Az elsőfokú tanács az iratokból megállapította továbbá, hogy (...) vádlottat a bíróság nem tudta idézni, mert tartózkodási helye nem volt megállapítható. Az (..) sz. címre megküldött iratok „Nem kereste” jelzéssel érkeztek vissza a bírósághoz.

5. A bejelentő a fegyelmi eljárásban történt személyes meghallgatása során nem vitatta, hogy nem volt elérhető, saját állítása szerint szándékolta tette magát elérhetetlenné, azt azonban nyomon követte, hogy ellene milyen körözések voltak folyamatban. A családjának éppen ezért ő adott utasítást, hogy milyen leveleket vehetnek át és mit nem, lényegében az eljárás elévülésében bízott. A bejelentő ellen 2021. augusztus 3. napján az (...) Járásbíróság elfogatóparancsot adott ki azon indokolással, hogy a vádlott jelenléte a bírósági eljárásban kötelező, azonban idézése nem volt lehetséges, mert a büntetőeljárás során ismeretlen helyre távozott, az elévülési idő elteltére várt. A védőjének személyéről nem volt tudomása, mint ahogy az ügy állásáról sem. 2022. júliusában fogták el, ezt követően az élettársa 1,1 millió forintot fizetett meg a hatóságok irányába, amelyben a jelen eljárással érintett büntetőeljárásban meghozott pénzbüntetés is benne foglaltatott. Álláspontja az volt, hogy erkölcsi és anyagi sérelem is érte. A zaklatási ügyben meghozott ítélet nyomán 500.000 Ft összeget fizetett meg és az ügyvédi költséget is. A bejelentő nem vitatta, hogy ő maga nem élt a bíróság előtt megjelenési és védekezés jogával, mivel attól tartott, hogy letartóztatják. A szabadulását követően tudakozódott a zaklatás vétsége miatt indult eljárás iránt és akkor tudta meg, hogy eljárás alá vont ügyvéd látta el a védelmét.

5.1 (...) a kamarához intézett bejelentésében sérelmezte, hogy a kirendelt védő szembe helyezkedett a korábbi álláspontjával, mely szerint teljesen ártatlan abban, amivel megvádolták, nem fellebbezte meg az ügyészséggel egyetértve a kiszabott büntetést, jogellenesen megfosztva az esélytől, hogy a másodfokú bíróság észlelni tudja az elsőfokú bíróság rossz- és indokolatlanul kiszabott büntetését. A panaszában véleményezte a zaklatás vétségének tényállítását. Állította, hogy ártatlanul ítélték el, körözték, fogták el és került börtönbe, a szabadulásáért pedig a családjának 500.000 Ft-ot kellett fizetnie.

5.2 Az elsőfokú fegyelmi tanács a bejelentő e körben tett kijelentéseit nem értékelte, figyelemmel arra, hogy a fegyelmi tanácsok jogköre és hatásköre a bíróságok által hozott ítéletek jogszerűségét nem vizsgálhatja, a bejelentő bűnösségének, ártatlanságának kérdését nem értékelheti, e körben döntést nem hozhat, erre vonatkozóan vizsgálatot nem folytathat, figyelemmel arra, hogy a bíróságok közjogi felhatalmazás alapján hozzák meg ítéletüket.

6. Az elsőfokú fegyelmi tanács a fegyelmi eljárás vizsgálata során kifejezetten és kizárólag a bejelentő által sérelmezett fellebbezés elmulasztása körében folytathatta le a vizsgálatot. Erre figyelemmel az elsőfokú fegyelmi tanács a bejelentő azon állításait vonhatta vizsgálat körébe, mely szerint az eljárás alá vont ügyvéd az (...) Járásbíróság által meghozott ítélet ellen nem nyújtott be fellebbezést, ezzel állítása szerint a részére „óriási” anyagi és nem anyagi kárt okozva.

7. Eljárás alá vont ügyvéd védekezése során kifejtette, hogy kirendelt védőként akkor kell fellebbeznie, ha ezzel bizonyosan (és ez hangsúlyos kitétel) az ügyfele érdekeit szolgálja, kifejezetten ezt írja elő számára a büntetőeljárás törvény is. Álláspontja szerint a fellebbezéssel csak növelte volna a költségeket. Amennyiben pedig meggyőződéssel, szakmailag nem tud megindokolni egy fellebbezést, akkor joga van arra, hogy fellebbezést ne terjesszen elő. Véleménye szerint a kirendelt védő nem alárendelt személy, akit a kamara kötelezhetne. Álláspontja szerint az – egyébként bírói mérlegeléssel meghozott – ítélet a vádlottal szemben kifejezetten méltányos volt.

8. Az elsőfokú fegyelmi tanács mindezen bizonyítékok és előadások értékelését követően állapították meg, hogy eljárás alá vont ügyvéd nem követett el fegyelmi vétséget, figyelemmel arra, hogy a bejelentő és eljárás alá vont ügyvéd, mint kirendelt védő között megbízási jogviszony nem jött létre, mivel a bejelentő az elérhetetlensége okán nem tudott megbízást adni védője részére. A kirendelt védő jogviszonya a bíróságnak a kamara irányába történt kirendelés nyomán jött létre. A kirendelt védőre vonatkozó rendelkezéseket a Be., valamint az egyes büntetőeljárás cselekményekre és a büntetőeljárásban részt vevő személyekre vonatkozó szabályokról szóló 12/2018. (VI. 12.) IM rendelet, valamint a kirendelhető ügyvédek jegyzékéről, és a kirendelt ügyvédek kijelöléséről szóló 9/2018. (V. 25.) MÜK szabályzat tartalmazza. Az eljárás alá vont ügyvéd, mint kirendelt védő a kirendelés alapján eljárva eleget tett irattanulmányozási és tárgyaláson való megjelenési és indítvány előterjesztési kötelezettségének.

9. Az elsőfokú fegyelmi tanács határozatában kifejtette, hogy az Üttv. 36. § (2) bekezdésében írtaknak eljárás alá vont ügyvéd nem tudott eleget tenni az ismeretlen helyen tartózkodó - önmaga állítása szerint is hollétét szándékosan titkoló - bejelentő saját elhatározása miatt.

10. Az elsőfokú fegyelmi tanács álláspontja szerint nincs olyan általános előírás, kötelezettség és jogszabályi kötelezettség, illetve etikai szabály, mely kötelezően előírná, hogy a védő köteles élni a jogorvoslat lehetőségével minden olyan esetben, amikor annak jogi lehetősége fennáll. A védői tevékenység nem korlátozható és nem kötelezhető a védő a jogi meggyőződése ellenére védence érdekeinek védelme során olyan cselekmény, nyilatkozat megtételére, amely álláspontja szerint ellentétes a védence jogi érdekével.

11. Az elsőfokú fegyelmi tanács egyetértett eljárás alá vont ügyvéd azon védekezésével, miszerint az Etikai Szabályzatból idézett „bizonyosan” szó a védő számára szabad – szakmai szempontokon alapuló – mérlegelési lehetőséget biztosít az ügy részleteinek ismeretében. Az elsőfokú fegyelmi tanács azt állapította meg, hogy az irattanyag szerint a védő a jogszabályban előírt kötelezettségét teljesítette, védői tevékenysége során a bejelentő korábbi – saját maga által is megerősített – büntetett előéletét és annak jogkövetkezményeit mérlegelve, a panaszos érdekei védelmében járt el.

12. Az elsőfokú fegyelmi tanács bejelentő által tett bizalomvesztéssel kapcsolatos előadása kapcsán kifejtette, hogy azt bejelentő nem igazolta, azon tény pedig, hogy más ügyvédet nem kívánt igénybe venni az általa állított sérelem okán, nem minősül kárnak.

13. Az elsőfokú fegyelmi tanács álláspontja szerint az eljárás alá vont ügyvéd védenca érdekeit mérlegelve hozta meg felelősséggel döntését, mérlegelve az eljárásban megtett nyilatkozatokat, tanúvallomásokat, iratanyagban található információkat.

III.

A jogorvoslatok és másodfokú fegyelmi eljárás

1. Az elsőfokú fegyelmi határozat ellen a vezető fegyelmi biztos terjesztett elő fellebbezést. Fellebbezésében kifejtette, hogy álláspontja szerint az ügyben az elsőfokú fegyelmi tanács helyes tényállást állapított meg, azonban azokból helytelen következtetést vont le. E körben hivatkozott az Etikai Szabályzat 8.12. és 8.13. pontjaira, melyek értelmezése alapján álláspontja szerint a távollétben lévő tagadásban lévő vádlott esetében marasztaló ítélet esetén a védő azzal fejezi ki, hogy kételyei vannak a terhelt bűnössége vonatkozásában, és osztja védenca álláspontját, hogy fellebbezést jelent be a marasztaló ítélettel szemben. Védői fellebbezés elmaradása esetén ez azt jelenti, hogy a védő meggyőződése szerint a vádlott tényelődásával szemben nem ártatlan, hanem bűnös, sőt a bűnösség kérdésében a védőnek nincs kételye, hanem biztos abban, hogy védenca bűnös.

2. A körben, hogy a vádlott az eljárás során végig tagadta a bűncselekmény elkövetését, a fegyelmi biztos kifejtette, figyelemmel arra, hogy a vádlott a tárgyaláson nem volt jelen, ezért ott nyilatkozatot nem tehetett. Bejelentőnek az eljárás során olyan vallomása nem volt, melyben a bűncselekmény elkövetését elismerte volna, magát bűnösnek vallotta volna.

2.1. Figyelemmel arra, hogy a vádlottnak nem volt jogorvoslati nyilatkozata a védőnek azt kellett volna vélelmeznie, hogy a mindvégig tagadásban lévő vádlott a marasztalás ellen nyilvánvalóan tiltakozna, fellebbezést jelentene be.

3. Véleménye szerint a fegyelmi felelősség megállapíthatósága szempontjából nincs jelentősége annak, hogy mi volt az oka a vádlott távollétének. E vonatkozásban az a tény, hogy a vádlott a vádban megfogalmazott bűncselekmény vonatkozásában a bűnösségét nem ismerte el, tagadásban volt, így a vádlott vonatkozásában csak a felmentő ítélet lett volna elfogadható. A vádlott tagadásával szemben hozott marasztaló ítélet elleni védői fellebbezés elmaradása azt a látszatot kelti, hogy a védőnek a vádlott büntetőjogi felelőssége vonatkozásában nincsenek kételyei, ugyanis, ha kételyei lennének, akkor fellebbezést nyújt be azon az alapon, hogy a vádlott nem követett el bűncselekményt, azaz nem bűnös. A tagadásban lévő vádlott vonatkozásában a védőnek nem lehet az a jogi meggyőződése, hogy a marasztaló ítélet a védenca jogi érdekét szolgálja és ezért nem él a fellebbezés jogával. Rámutatott a vezető fegyelmi biztos arra, hogy a vádlotti magatartás az eljárásban nem mellékes, de a védői tevékenység, felelősség szempontjából álláspontja szerint közömbös.

4. Eljárás alá vont ügyvéd 2023. április 12. napján kelt „észrevételek fellebbezésre” elnevezésű beadványában kifejtette azon álláspontját, hogy a távollévő vádlott védőjeként az etikai szabályok nem írnak elő számára fellebbezési kötelezettséget. A nem fellebbezés a védelem részéről afeletti bizonyosságot fejez ki, hogy az eljárási szabályok betartása mentén, mérlegeléssel hozott elsőfokú ítélet másodfokon sem változtatható meg. Az Etikai Szabályzat 8.12., és 8.13. pontjai egymással speciális és generális viszonyban vannak, a fellebbezésre vonatkozó 8.13 a speciális szabály, amely a 8.12. pontban foglalt általános elvárásokkal szemben konkrétan jelöli meg mely esetben köteles a védő fellebbezést előterjeszteni. Ez az eset pedig az, ha ezzel védelem érdekeit bizonyosan szolgálja. Álláspontja szerint a normaszöveg ennyit és nem többet mond; ha bizonyosan nem szolgálja a vádlott érdekeit, akkor fellebbezést nem kell előterjeszteni, ellenkező esetben azzal követett volna el etikai vétséget, ha 98,7%-os váderedményesség mellett mérlegeléssel megállapított ítéleti tényállással szemben, melyet egy hibátlan és logikus szóbeli indokolás alapozott meg, fellebbezéssel élt volna, megnövelve azzal a perköltséget.

5. Abban a körben, - hogy a védőnek vélelmeznie kell, hogy a mindvégig tagadásban lévő vádlott a marasztalása ellen nyilvánvalóan tiltakozna és fellebbezést jelentene be – kifejtette: a fellebbezés szóbeli előterjesztésekor a védelemnek meg kell jelölnie a fellebbezése irányát. A hatályos büntetőeljárás törvény 584. § (1) bekezdése szerint a fellebbezőnek meg kell jelölnie, hogy fellebbezését az ítélet mely rendelkezése vagy az indokolás mely része ellen terjeszti elő. Miután a tényállás mérlegeléssel került megállapításra, büntethetőséget kizáró ok fel sem merült, így a védelem két megoldás közül választhat: vagy bejelenti azt, „akármire nézve terjeszt elő fellebbezés”, felvállalva azt, hogy ezzel a védő szakmai reputációm sérül, de jelentősen csorbulhat az ügyvédi karba vetett közbizalom, vagy a védő tárgyyszerűen előadja a valóságot, azt, hogy az Etikai Szabályzat 8.12. pontjának kiterjesztő értelmezése miatt terjeszti elő a fellebbezést. Álláspontja szerint ebben az esetben tenne olyan nyilatkozatot, melyben a vádlott büntetőjogi felelősségének hiánya miatti kételyei vannak. Véleménye szerint ezt a védő nem teheti a Be. 584.§ (6) bekezdésének cogens rendelkezése miatt, mely szerint az ügyészség és a védő a fellebbezést írásban indokolni köteles. Az indokolást az ügyiratok felterjesztéséig az elsőfokú bíróságnál, az ügyiratok felterjesztése után a másodfokú bíróságnál - legkésőbb a másodfokú tanácsulást vagy tárgyalást megelőző tizenötödik napon - lehet előterjeszteni. Álláspontja szerint jelen esetben ez azt jelentette volna, hogy a védelem köteles írásban is nevetségessé tenni saját magát, ezen keresztül kartársait, hova tovább az ügyvédi kart.

6. A *bizonyosan* szó mikénti értelmezésére vonatkozó okfejtéssel kapcsolatos előadta, hogy azt már filozófiai magasságnak érzi, mely okfejtés teljesen eltávolodik a normaszövegtől, figyelemmel arra, hogy a vádlottnak nem érdeke ugyan a marasztaló ítélet, de a normaszöveg a vádlott érdekét a fellebbezéssel összefüggésben tárgyalja, így eljárásbeli relevanciával ezen megállapítások nem rendelkeznek.

7. Az országos fegyelmi főbiztos 2023. április 14. napján kelt észrevételében indítványozta, hogy a másodfokú fegyelmi tanács az Üttv. 138. § (1) bekezdés d) pontjára tekintettel változtassa meg az elsőfokú fegyelmi tanács határozatát, állapítsa meg, hogy eljárás alá vont ügyvéd 1 rb. szándékos fegyelmi vétséget követett el. A büntetés kiszabása körében indítványozta, hogy a másodfokú fegyelmi tanács eljárás alá vont személyi körülményeinek tisztázása során tárja fel az enyhítő és súlyosító körülményeket és ezt követően szabjon ki fegyelmi büntetést.

8. Dr. (...) 2023. június 5. napján kelt beadványában az országos fegyelmi főbiztos észrevételeire reagálva előadta, álláspontja szerint fegyelmi vétséget nem követett el és annak megállapítását kérte, hogy jogszerűen járt el a bejelentő képviselőjében az Etika Szabályzat 8.13.b. pontjának messzemenő figyelembevételével.

9. Előadta továbbá, hogy az országos fegyelmi főbiztos előadása iratellenes, mert az általa korábban csatolt tárgyalási jegyzőkönyvből kitűnik, hogy – a szakmai gyakorlatnak is megfelelően – elsődlegesen felmentésre, másodlagosan pénzbüntetés kiszabására tett indítványt perbeszédében, az országos fegyelmi főbiztos által idézett kötelelességzegését jogi vagy etikai norma nem támasztja alá, ezért indítványának nincs jogalapja. Kifejtette, hogy ha kizárólag felmentésre tett volna indítványt, akkor sincs olyan jogi vagy etikai norma, amely ilyen esetekben kötelezővé tenné számára a fellebbezést, különösen a jelen esetben, amikor az (...) Járásbíróság részéről tökéletesen indokolt, logikus és mérlegelésen alapuló szóbeli ítéleti indokolás kerül kihirdetésre; a Be. szerint pedig a mérlegelés eleve nem támadható.

10. Személyi körülményeit az eljárás során azért nem kívánta feltárni, mert nem szeretné, ha ezek mérlegelése, figyelembevételével hoznák meg a fegyelmi tanácsok a határozataikat, figyelemmel arra, hogy a jogszabályok előírásai alapján fegyelmi vétséget nem követett el.

10.1. Kérte, hogy a másodfokú fegyelmi tanács kizárólag a jogszabályokkal vagy etikai normával alátámasztott indítványokat vegye figyelembe, mert ebben az esetben megállapítható az Etikai Szabályzat alapján, hogy az eljárástól szándékosan távolmaradó vádlott esetében joga van a védőnek arról dönteni, hogy a fellebbezés szolgálja-e védelem érdekeit.

11. A másodfokú fegyelmi tanács 2023. július 5. napján fegyelmi tárgyalást tartott, ahol eljárás alá vont ügyvéd és az országos fegyelmi főbiztos szabályszerű idézésre megjelent.

12. Eljárás alá vont ügyvéd előadta, hogy álláspontja szerint a védők cselekvési szabadságát inkább szélesíteni kéne, mintsem szűkíteni, márpedig álláspontja szerint a vezető fegyelmi biztos fellebbezése erre irányult. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása szakmailag megalapozott volt, ezért, ha egy alaptalanul elterjesztett fellebbezést később érdemi indokolással nem tudott volna előterjeszteni, akkor annak a kockázatát kellett volna vállalnia, hogy a másodfokú bíróság pénzbírsággal sújtja. Amennyiben a védőnek nem lenne mérlegelési lehetősége, abban az esetben a védő a „jogalkalmazó automata” szerepét töltené be.

13. Az országos fegyelmi főbiztos a korábban előterjesztett indítványát módosította, kérve, hogy a másodfokú fegyelmi tanács fegyelmi vétség megállapítása esetén írásbeli megrovás fegyelmi büntetést szabjon ki eljárás alá vont ügyvéddel szemben.

14. A fegyelmi biztos fellebbezése – az alábbiak szerint - nem megalapozott.

15. A másodfokú fegyelmi tanács összességében megállapította, hogy az elsőfokú fegyelmi tanács rendkívül körültekintően, a lehetőségeit minden tekintetben kimerítő alaposan folytatta le a bizonyítási eljárást. Ekként az így megállapított tényállása a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

16. A másodfokú fegyelmi tanács az elsőfokú határozat jogi indokolását – az elsőfokú döntésben is érintett körben – az alábbiakkal egészíti ki. Alkotmányos helyzeténél fogva, az Alkotmánybíróság

határozataiban számtalan alkalommal részletezettek szerint: a védő a büntetőeljárás önálló alanya. Szemben a jogi képviselővel a jogai nem átruházott, nem származékos, hanem az eljárás alanyát önállóan megillető jogok. A védő a büntetőeljárásban nem egyszerű „képviselőt” lát el. (alaphatározat: 1320/B/1993. AB határozat, ABH 1995, 684–686.). Mi több az eljárásban éppen a terhelt hatékony védelmének ellátása érdekében többlet jogai is lehetnek, amikor ennek törvényes feltételei fennállnak [6/1998. (III. 11.) AB határozat]. Eljárásában ezért a terhelt utasításai csak korlátozottan kötik és ennél előbbre való kötelezettsége, hogy a terhelt büntetőeljárás érdekeit, mint önálló jogalany a terhelt téves, hibás, jogi ismerethiányból adódó, alkalmatlan eszközök igénybevételére vonatkozó elképzeléseivel szemben is a szakmai szabályok szerint és a törvényes követelményeknek, az ítélkezési gyakorlatnak megfelelően, hatékonyan érvényesítse. Ebben semmilyen különbség nincs a kirendelés és a meghatalmazás keretében ellátott védelem között. Alkotmányos keretek között már csak ezért sem lenne előírható olyan törvényi követelmény, amely a védő számára kötelező fellebbezési okokat határozná meg, az ugyanis egyértelműen a szakszerű és hatékony védelem ellátását korlátozná; azaz a védői funkcióval ellentétes. Ezért ilyen rendelkezést a büntetőeljárás törvény nem is tartalmaz, a jogalkotásról szóló 2010. CXXX törvény (Jat.) rendelkezései szerint pedig ne is tartalmazhat, mivel törvény szabályait rendelet, és alsóbb rendű szabály felülírni nem is jogosult. Ebből következően olyan belső szabályzat sem egzisztálhat, ami a Jat-tal ellentétesen jogi jellegű követelményrendszer határoz meg. Értelemszerűen a MÜK szabályzatok rendelkezéseinek sem tulajdonítható törvényrontó értelmezés.

17. A törvényhozó nem véletlenül nem bízza minden esetben a rendszerint laikus terhelt belátására saját védekezését sem, hanem – ma már az ügyek meghatározó többségében – szakmai ismerettel és jártassággal rendelkező védő közbejöttét kötelezővé teszi. Ez nem pusztán annyit jelent, hogy a formális védelem szintje az ügyekben „megjelenjen”, hanem azt is, hogy a tartalmában hatékony védelem biztosított legyen az olyan esetekben is, amikor a terhelt nem tud – vagy mint jelen esetben – nem akar gondoskodni a saját, személyes védelméről. Ez azonban nem hárít a védőre olyan feladatot, hogy a büntetőeljárás törvény rendelkezéseivel is szemben a terheltnek az eljárás megghiúsításában való közreműködését támogassa. Az alkotmányos helyzetét tekintve az igazságszolgáltatás részeként tekintett ügyvédség [vö: 22/1994(V. 16.) AB határozat] függetlenségével is szembe menne az ilyen törvényi követelmény, s törvény hiányában ilyen elvárás a konkrét ügyekben sem fogalmazható meg egyetlen ügyvéddel szemben sem. Az egy alapvető tévedés a bejelentő részéről, hogy a tőle függetlenül, a kirendelési rendszer véletlenszerűségéért szavatoló elektronikus rendszer révén mellérendelt szakjogi ismeretekkel rendelkező védőnek lenne olyan kötelezettsége, hogy eljárás megghiúsításában (elévülés érdekében ügyelhúzás) közreműködjön. [Egyébként is megjegyzendő, hogy az anyagi jog (Btk.) szabályai szerint az ügy érdemében fogantatosított minden egyes eljárás cselekmény önállóan is megszakítja az elévülési idő folyását, tehát eleve nem foghat helyt még a feltételezés szintjén sem az a gondolat, hogy a védő (teljesen alaptalan) fellebbezése ezt elősegíthette volna. Mi több, önmagában ez is elévülést megszakító cselekmény.]

18. A Be-ben megkövetelt és az alkotmánybíróság döntéseiben egyedülként elismert hatékony védelem elve megköveteli, hogy a védőként eljáró ügyvéd a büntetőjog szabályait szakszerűen alkalmazva az eljárásban kellő cselekvési szabadsággal rendelkezzen. Másiként a feladatát ellátni nem tudja. Az erre vonatkozó szabályokat a büntetőeljárás törvény tartalmazza, amelynek a szabályait semmiféle alacsonyabb rendű szabály, így fegyelmi és etikai szabályzat sem ronthatja le,

abba bele sem avatkozhat.

19. A védő közjogi tisztségénél fogva sem nem működhet közre a terhelt jogellenes elhatározásaiban, azokra vonatkozó utasítást, felkérést nem fogadhat el. Büntetőeljárásban önálló jogait a Be. és nem egyéb jogszabály, belső szabályzat rendezi el.

20. A bejelentő szándéka saját bevallása szerint is a cselekmény elévülési idejének „elérése” volt, és a bejelentés azt panaszolja, hogy a védő ebben nem működött közre. Ilyen kötelezettsége a védőként eljáró ügyvédnek nincs és nem lehet, az a védelemhez való joggal való visszaélést jelent. Nem téveszthető szem elől az eljárás anyagában fellelhető, a bejelentő által szignált azon irat sem, amiben a bejelentő éppen maga ismeri el, hogy ez (az elévülés) volt a célja és ezért („ennek megghiúsításért”) „követel” a védőként eljáró személytől anyagi ellenszolgáltatást, mint a fegyelmi eljárás kezdeményezésére is vonatkozó igényétől való elállás feltételét. Pontosan ez az, ami megengedhetetlen a Btk. szabályai szerint is. A védő nem eszköz – és nem szolgálhat eszközzel – a törvény kijátszásában, s éppen, ha ezt teszi, az lehetne fegyelmi eljárás tárgya.

21. Azt a bejelentő sem kifogásolta, hogy egyébként a védő ne járt volna el szakszerűen és ennek éppen az ellenkezőjéről tanúskodnak a bírósági iratok (jegyzőkönyv, ítélet). Kifejezetten szakmai sikernek könyvelendő el, hogy az eljáró védő – szakszerű és minden joggyakorlattal megegyező, színvonalas – indítványával elérte a Btk. ún. enyhítő rendelkezéseinek alkalmazását és az egyébként szabadságvesztéssel fenyegetett cselekmény esetén a bírói mérlegelés eredményeként a pénzbüntetés kiszabását. Megjegyzendő: az anyagi jog (Btk.) szerint annak enyhítésére pedig már csak azért sem lett volna mód, mert töretlen bírói gyakorlat szerint az enyhítő rendelkezés alkalmazása érdekében figyelembe vett enyhítő körülmények a büntetés mértékének megállapításakor semmilyen szerephez nem jutnak (kétszeres enyhítés tilalma).

21.1 Az eljárás alá vont ügyvéd védi perbeszéde egyébként abban a körben is szakszerű és minden elvárásnak, ítélkezési gyakorlatnak megfelelően tökéletes, hibátlan volt, hogy elsődleges és másodlagos indítványt terjesztett elő. Ebben egyrészt tükröződtek - a magát az eljárástól tudatosan távoltartó terhelt – elgondolásai is, ám felkészült védői minőséget tükrözve az indítványok a joggyakorlat realitásaival is számot vetettek.

22. Nyomatékosan megjegyzendő, hogy a terhelt távollétében folytatott eljárást a jogalkotó éppen azért vezette be, hogy a magukat eljárás alól rosszhiszeműen kivonó terhelt az ügy lezárását akadályozni ne tudják és a kötelező védelem ilyenkor a „fegyveregyelőség” követelményeinek kiegyenlítésére szolgál. Ez az eljárás mindenben megfelel az európai standardoknak, az Emberi Jogok Európai Bírósága gyakorlatának és az Európa Tanács büntető igazságszolgáltatásra vonatkozó elveinek. Már ezekből is világosan látszik, a védő közreműködése ezekben az ügyekben nem azt a célt szolgálja, hogy a terhelt illegitim törekvéseit támogassa; éppen ellenkezőleg: a jogalkotói célnak, a társadalom védelmének, a generális prevenciónak is az felel meg, hogy az eljárás tisztességes lefolytatás egyben az eljárás hatékony, gyors befejezését lehetővé tegye. Ebbe a jogalkotói törekvésbe a védőt fenyegető, utólagos számonkéréssel nem lehet beavatkozni és nem lehet arra kényszeríteni, hogy mint a büntetőeljárás alanya önálló mérlegelése jogkörében kár az ügyfél, akár az ügyvédi kamara részéről érezze fenyegetve magát.

23. Mindemellett a védő a védelem szakszerű ellátásért felelős tevékenysége az új büntetőeljárás szabályok szerint mindenekelőtt a bíróság által számon kérendő feladat, ami tetten érhető abban is, hogy „bármért” (ahogy az az elsőfokú fegyelmi eljárás során elhangzott) a védő nem fellebbezhet. Ez gondolatilag is nonszensz. Fellebbezését ugyanis – akár 1.000 000 (egymillió) Ft-ig terjedő rendbíróság kiszabásának terhe mellett – írásban részletesen indokolni köteles, melynek során a szakszerűségnek meg kell mutatkoznia. (Többek között ebben is különbözik a polgári jogi képviselő és a védői szerepkör ellátása, és megmutatkozik annak hangsúlyozása, hogy a védő a büntetőeljárás önálló alanya.)

23.1. A „bármert”, mint fellebbezési indok ilyen büntetőeljárás rendben semmiképpen nem juthat szerephez, tekintve, hogy a bíróságot semmi nem akadályozza a védői munka szakszerűségének számonkérésében sem. A jogalkotónak a minőségi védői tevékenység számonkérésére irányuló törekvése éppen annak elismerésén alapszik, hogy az Alkotmánybíróság döntéseiből is világosan nyomon követhetően a védőként eljáró ügyvéd az igazságszolgáltatás része, aki a tevékenységéért – mint önálló jogalany – önálló felelősséget visel és tevékenysége nem igazodhat a terhelt esetenként illegitim, máskor legitim, de ismeret-hiány okán érdekeit nem szolgáló elvárásaihoz. A védői felelősség önálló kategória.

24. Ebből következően a jelen fegyelmi eljárásnak az alapja nem volt meg, és ezért az eljárás alá vont ügyvéddel szemben semmiféle marasztalásra nem kerülhetett sor.

25 A kifejtettekre figyelemmel a másodfokú fegyelmi tanács az Üttv. 138. § (1) bekezdés c) pontja alapján az elsőfokú döntést helybenhagyta és a FE. 40.9. pontja alapján kötelezte a területi ügyvédi kamarát a másodfokú eljárás során felmerült költségek viselésére.

26. A másodfokú határozat jogerőre emelkedéséről a másodfokú fegyelmi tanács a FE. 35.5. pontja alapján rendelkezett.

27. A másodfokú határozat ellen a közigazgatási perekre vonatkozó szabályoknak megfelelő perindítás lehetőségét az Üttv. 139. § (1) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2023.07.05.

4. sz. Fegyelmi Tanács

A határozat jogerős és 2023. augusztus 31. napján végrehajtható.